

Popis projektu:

„Zdravý zoubek“ (prevence zubního kazu u dětí a mládeže)

Souhrn

Uváděný projekt „Zdravý zoubek“ je primárně preventivním opatřením zlepšení orálního zdraví dětí a mládeže. V programu je zastoupená skupinová, preventivní a plošná intervence. Program se zaměřuje na děti v mateřských školách i jejich rodiče (dále v textu MŠ) v Liberci, Rynolticích, Hrádku nad Nisou (caa 2 600 dětí) a žáky 8. a 9. tříd základních škol (dále v textu ZŠ) v Liberci (caa 2 200 žáků).

Projekt úzce navazuje na pilotní akci „Zlepšení orálního zdraví dětí a mládeže“ realizovanou v roce 2002, která byla podporována Krajskou hygienickou stanicí Liberec jako součást tvorby dokumentu Zdravotní politika Libereckého kraje (dílčí úkol č.6.4).

Hlavním cílem projektu je instruktáž efektivní techniky čištění zubů skupinovou i individuální metodou. Všechny děti zúčastněné v připravovaném projektu dostanou balíček obsahující zubní kartáček, pastu, kelímek a informační leták. Pro žáky ZŠ je navíc připravena detekce zubního plaku.

Dalším z cílů programu je informování o poznatcích prevence zubního kazu rodičů dětí v MŠ i dětí samotných, žáky 8. a 9. tříd ZŠ studenty Střední zdravotnické školy a Vyšší zdravotnické školy Liberec (dále v textu SZŠ a VZŠ). Studenti SZŠ a VZŠ (celkem 40 studentů) budou provádět realizaci programu po odborném školení prevence zubního kazu a metodicko-výchovném školení.

Cílem je i vytvoření výchovně edukačního materiálu se základními informacemi o prevenci zubního kazu. Zmapování informovanosti rodičů dětí v MŠ o prevenci zubního kazu formou anonymních dotazníků. Význam projektu je i v zapojení a ztotožnění studentů SZŠ a VZŠ s nutností podpory zdraví.

Mnohé studie potvrdily, že vzdělávání v oblasti ústní hygieny je mnohem účinnější, je-li orientováno preventivně nikoli na onemocnění samotná. Zdravé zuby a dásně napomáhají v mnohých směrech k celkovému zdraví, sebeúctě, sebedůvěře, ale i rozvoji mluveného jazyka.

Hlavním kritériem pro hodnocení projektu je množství zúčastněných MŠ a ZŠ v projektu a přehled zpracovaných anonymních dotazníků od rodičů dětí v MŠ.

Cíl projektu

- Informovat děti z MŠ i jejich rodiče a žáky ZŠ o možnostech prevence zubního kazu.
- Naučit děti v MŠ a ZŠ základním pravidlům ústní hygieny.
- Zmapovat informovanost rodičů dětí v MŠ o prevenci zubního kazu.
- Získat rodiče dětí v MŠ ke kvalitnímu a hlubšímu zájmu o prevenci.
- Motivovat rodiče dětí v MŠ a žáky 8. i 9. tříd ZŠ k pravidelným lékařským prohlídkám u svého stomatologa.
- Vytvoření výchovně edukačního materiálu.
- Zapojení a výchova studentů SZŠ a VZŠ k prevenci a podpoře zdraví.

Obsah projektu

Zdůvodnění

Stav dočasného chrupu ve věku předškolním významně ovlivňuje osud stálého chrupu ve věku školním. Časová vzdálenost, která dělí naše současné 12leté s průměrem kolem 3 KPE (Kaz, Plomba, Extrakce) zubů na dítě od cílové hodnoty o polovinu menší (WHO), je tedy závislá na tempu, s jakým se podaří zlepšovat orální zdraví předškolních dětí. O orálním zdraví předškolních dětí rozhoduje účinnost primárně preventivních opatření, kterých se dětem dostává především v rodinách, dále pak v kolektivních předškolních zařízeních a stomatologických zařízeních, které děti navštěvují.

Studie dokazují významné snížení hygieny dutiny ústní u mládeže. Výsledkem je zvýšení kazivosti zubů, který má neblahý dopad na trvalý chrup. V období 18 let je vývoj chrupu prakticky ukončen, v paradontu se začínají objevovat známky počínajícího onemocnění a jedinci se stávají sami odpovědnými za své zdraví. Prevence u mládeže by měla obsahovat uvědomění si za své zdraví a naučit efektivní čištění zubů.

Cílová skupina

Hlavní cílovou skupinou pro předkládaný projekt „Zdravý zoubek“ jsou všechny děti a jejich rodiče v MŠ v Liberci, Rynolticích a Hrádku nad Nisou (caa 2 600 dětí) a na žáci 8. a 9. tříd ZŠ v Liberci (caa 2 200 žáků).

Metody

Program je sestaven z obecných postupů a metod v oblasti podpory zdraví. Zahrnuje několik vzájemně propojených metod:

- Informačně receptivní (prezentace informací studenty SZŠ a VZŠ na děti v MŠ a žáky 8. i 9. tříd ZŠ).
- Reproductivní metody (záměrný a nezáměrný přehled informací o prevenci zubního kazu rodičů dětí v MŠ z anonymních dotazníků, reprodukováním poznatků dětí a žáků).
- Metody slovní, názorně demonstrační (ukázka na modelech a výukových obrazech) a metody praktické.
- V programu je zahrnuta intervence skupinová i individuální (instruktáž a praktický nácvik efektivní techniky čištění zubů, doby a postupu).

Celým programem bude prolínat motivace k prevenci zubního kazu a k pravidelným lékařským prohlídkám u svého stomatologa.

Časový harmonogram

- II. čtvrtletí
- Obeslání mateřských škol v Liberci, Rynolticích, Hrádku nad Nisou a základních škol v Liberci a seznámení s připravovaným projektem.
  - Kontakt se sponzory, vyzvednutí nebo zakoupení materiálů, zajištění potřebných metodických pomůcek.
  - Oslovení a výběr studentů SZŠ a VZŠ (předpokládaný počet 40).
  - Zajištění dotazníků, výchově edukačních materiálů.
- III. čtvrtletí
- Proškolení studentů SZŠ a VZŠ v prevenci zubního kazu a metodicko-výchovné školení.
  - Vlastní realizace programu: edukace dětí v MŠ a žáků 8. a 9. tříd ZŠ.
  - Rozdání anonymních dotazníků rodičům dětí v MŠ.
- IV. čtvrtletí
- Realizace programu.
  - Vyhodnocení anonymních dotazníků rodičů dětí v MŠ.
  - Vyhodnocení akce a sepsání závěrečné zprávy projektu.

Vyhodnocení projektu

Dle daných kritérií

- Počet zúčastněných MŠ v projektu.
- Počet zúčastněných ZŠ v projektu.
- Přehled zpracovaného dotazníku.

Na základě zkušeností, osvědčenosti a komplexního vyhodnocení tohoto projektu máme příslibenou spolupráci od firmy Colgate-Palmolive spol.s.r.o. pro následující rok 2004. V roce 2004 chystá výše uvedená firma provést velkou propagační akci zaměřenou na prevenci zubního kazu u dětí. Jednalo by se o program, kdy by výše uvedená firma poskytla své materiály (zubní kartáčky a pasty) pro celý Liberecký kraj.

Projekt není zaslán do jiných výběrových zařízení.

Personální zajištění projektu:

Bc. Jana Stejskalová
MUDr. Radka Drašnarová
Ing. Marcela Fialová
MUDr. Radomír Sekvard
MUDr. Jaromír Stejskal
Studenti SZŠ a VZŠ Liberec (předpokládaný počet 40)